

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 ianuarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Talpă Boris,

Judecători – Eremciuc Ghenadie, Țurcan Anatolie, Mânăscurtă Igor și Donos Aliona,
judecând în ședință, fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului Ursu Andrei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24 noiembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022, în cauza penală în privința lui

Ursu Andrei XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat în XXXXX

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 21.06.2019 - 24.11.2020;

Instanța de apel: 16.12.2020 - 24.05.2022;

Instanța de recurs: 02.09.2022 - 23.01.2024.

Asupra recursului în cauză, completul de judecată

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 24 noiembrie 2020 **Ursu Andrei XXXXX** a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **3 (trei) ani**, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea și circulația mijloacelor financiare pe un termen de **3 (trei) ani**, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

1.1. Pentru a se pronunța, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Ursu Andrei XXXXX, urmărind scopul dobândirii ilicite a creditului prin înșelăciune, la 15 noiembrie 2016, s-a prezentat la Filiala BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. nr. 51 „Creangă” și a înaintat și semnat o cerere de acordare creditului bancar în sumă de 1 060 000 lei și respectiv 80 000 lei, iar în calitate de garanție reală pentru rambursarea creditelor a propus bunul imobil, apartamentul cu nr. cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, ap. 60.

Astfel, instanța a constatat că pentru a-i fi acordat lui Ursu Andrei Andrei creditul solicitat, acesta urma să întrunească și una din condițiile obligatorii și anume evaluarea bunului imobil, și prezentarea acestui raport de evaluare angajatului băncii pentru a-i fi examinată cererea de oferire a creditului solicitat.

În circumstanțele abordate, în vederea declarării valorii bunului ipotecat și proporționalității garanției în raport cu mărimea creditului solicitat, la cererea lui Ursu Andrei, apartamentul respectiv a fost evaluat în prealabil de evaluatorul licențiat Stratan Vitalie, astfel, evaluatorul s-a deplasat la fața locului pe adresa mun. Chișinău, sect. Centru, str. Melestiu 16/3, ap. 60, pentru evaluarea apartamentului care urma a fi gajat. **Astfel, evaluatorul ajungând la adresa indicată de beneficiar a fost condus în apartamentul nr. 61, altul decât acela care de facto urma a fi evaluat și procurat, prin gajarea de către bancă în urma oferirii creditului.**

La comanda lui Ursu Andrei, bunul imobil menționat a fost evaluat de către SRL „Imobil Teh Consult”, IDNO XXXXX, reprezentat de expertul evaluator Stratan Vitalie, conform raportului de evaluare din 27 octombrie 2016, la o valoare de piață de 1 562 300 lei.

Cu raportul de evaluare din 27 octombrie 2016, al apartamentului nr. 61, altul decât acela care de facto urma a fi evaluat, cu o valoare de piață de 1 562 300 lei, inculpatul Ursu Andrei Andrei s-a deplasat și a prezentat la BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A., pentru a-i examina cererea de credit.

Ulterior, la data de 12 decembrie 2016, în rezultatul examinării tuturor actelor, inclusiv a raportului de evaluare din 27.10.2016, BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. a acordat lui Ursu Andrei un credit în sumă de 1 060 000 lei conform contractului de credit nr. 201611G5100/20/1, asigurarea executării obligațiilor rezultate din contractul de credit fiind grevată cu ipoteca bunului imobil supra-indicat.

Reieșind din faptul că Ursu Andrei nu și-a onorat obligațiile contractuale, bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, a fost transmis în posesia băncii conform procesului-verbal nr. 141-390/2018 din 16 februarie 2018, în urma căruia s-a constatat faptul că starea bunului imobil este cu totul diferită de cea descrisă în raportul de evaluare din 27.10.2016.

BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. a solicitat de a fi evaluat bunul gajat de către Ursu Andrei Andrei cu nr. cadastral XXXXX, de pe adresa mun. Chișinău, sect. Centru, str. Melestiu 16/3, ap. 60. În urma deplasării aceluiași evaluator pe adresa indicată s-a deplasat evaluatorul care a fost condus în apartamentul care de facto urma a fi condus și la prima evaluare, SRL „Imobil Teh Consult” a evaluat la data de 18 aprilie 2018, acest bun imobil, cu nr. cadastral XXXXX de pe adresa mun. Chișinău, sect. Centru, str. Melestiu 16/3, ap. 60, bun care coincidea atât adresa de facto, cât și adresa juridică și a stabilit valoarea de piață de 1 171 800 lei, fiind constatat și faptul că, pozele efectuate la prima evaluare din 27 octombrie 2016, de la fața locului sunt diferite cu cele anexate la raportul de evaluare din data de 18 aprilie 2018, la cererea beneficiarului BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. și totodată fiind constatat că a fost evaluat apartamentul cu nr. 61 de pe aceeași adresă și apartamentul nr. 60, fapt ce demonstrează în mod evident că la efectuarea evaluării din data de 27 octombrie 2016 evaluatorul a fost condus în apartamentul nr. 61 din imediata vecinătate care era asemănător cu

apartamentul nr. 60, și care de facto urma a fi evaluat, deoarece apartamentul nr. 61 din vecinătate dispunea de reparație modernă, parțial finisată.

În drept, acțiunile inculpatului Ursu Andrei au fost încadrate juridic în baza art. 238 alin. (2) Cod penal, adică *prezentarea cu bună știință a unor informații false în scopul obținerii unui credit, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în proporții deosebit de mari.*

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia au declarat apel:

2.1. Avocatul Talpalaru Evghenii în numele inculpatului Ursu Andrei, care a solicitat casarea integrală a acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Ursu Andrei să fie achitat de sub învinuirea înaintată, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului, apărarea a indicat că, instanța de judecată nu a pătruns în esența cauzei și nu a dat apreciere corectă probelor acumulate, or, instanța urma să țină cont de faptul că învinuirea înaintată lui Ursu Andrei se bazează doar pe declarațiile evaluatorului din cadrul companiei SRL „Imobil Teh Consult”.

Totodată, instanța de judecată nu a dat apreciere declarațiilor inculpatului și solicitărilor procurorului, care a atras atenția că inculpatul Ursu Andrei anterior nu a fost tras la răspundere penală, solicitând a-i stabili o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 3 350 unități convenționale.

De asemenea, s-a arătat că inculpatul a pledat nevinovat și a comunicat instanței că despre faptul că în anul 2017 a decis să își procure un apartament în ipotecă adresându-se la BC „Mobiasbanca” pentru a solicita să fie creditat. Ultimii i-au dat o listă de evaluatori pentru a efectua evaluarea apartamentului. Luând un număr la întâmplare din acea listă probabil s-a înțeles despre o eventuală întâlnire pentru a discuta referitor la evaluarea bunului. A menționat faptul că nu este proprietarul apartamentului care urmează a fi evaluat și nu avea cheia de la vreun apartament. În ziua când s-a produs evaluarea apartamentului, Ursu Andrei nu se afla la fața locului cu expertul, astfel nu cunoștea în care din apartamente a intrat expertul pentru a face evaluarea.

Mai mult ca atât, martorul Gandraman Rodica, administratorul blocului, a confirmat că în momentul efectuării evaluării, inculpatul Ursu Andrei nu s-a aflat în incinta apartamentului, iar Stratan Vitalie era însoțit de către o persoană străină.

La fel, s-a invocat că inculpatul, obținând o sumă impunătoare de la BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A., nu a avut scopul de a fraudă această instituție, întrucât a achitat cu bună credință ratele de împrumut, și deci, datoria la momentul sesizării organului de urmărire penală de către BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. a fost stinsă considerabil.

În aceste circumstanțe, reiese că Ursu Andrei nu a avut intenția de a beneficia de careva sume bănești în surplus sau de a prejudicia instituția bancară.

2.2. Avocatul Radu Dumneanu în numele inculpatului Ursu Andrei, care a solicitat casarea sentinței și dispunerea achitării lui Ursu Andrei, din motivul lipsei prejudiciului în proporții deosebit de mari cauzat instituției financiare și al reținerii de către instanța de fond a unei stări de fapt diferită de cea existentă în realitate (în partea ce se referă la prejudiciul cauzat în valoare de 1 060 000.00 lei).

Pentru a motiva cele solicitate în apel, s-a făcut referire la componența de infracțiune prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod penal, care prevede răspunderea pentru comiterea faptei de prezentare cu bună știință a unor informații false în scopul dobândirii unui credit sau împrumut în condiții avantajoase, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în proporții deosebit de mari.

În această ordine de idei, s-a susținut că instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că, potrivit Contractului de credit nr. 201611G5100/20/1, inculpatul Ursu Andrei a asigurat executarea obligațiilor de rambursare a împrumutului prin grevarea cu ipotecă a apartamentului nr. 60, cu numărul cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, care îi aparținea cu drept de proprietate.

În același timp, prin Raportul de evaluare din 18.04.2018, întocmit de către evaluatorul SRL „Imobil Teh Consult”, Stratan Vitalie, s-a stabilit că valoarea apartamentului nr. 60, cu numărul cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, care îi aparține cu drept de proprietate lui Ursu Andrei, este de 1 171 800.00 lei, adică depășește suma creditului acordat de către BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA.

Mai mult ca atât, potrivit afirmațiilor inculpatului Ursu Andrei, pe parcursul unui an și jumătate ar fi achitat ratele scadente, respectiv este evident că primirea de către acesta a creditului în valoare de 1 060 000.00 lei, în condițiile prezentării Raportului de evaluare din 27.10.2016, nu atestă cauzarea prejudiciilor în cuantumul sumei respective, deoarece pe lângă restituirea unei părți considerabile a creditului, la moment, apartamentul nr. 60, cu numărul cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, care aparține cu drept de proprietate numitului Ursu Andrei a trecut în posesia băncii și, respectiv, valoarea acestuia de 1 171 800.00 lei și ratele achitate de inculpat, acoperă integral valoarea creditului acordat.

Din considerentele expuse, este evident că achitarea pe de o parte a tuturor ratelor scadente pe parcursul a unui an și jumătate și transmiterea în posesia băncii a apartamentul nr. 60, cu numărul cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, valoarea căruia constituie echivalentul a 1 171 800.00 lei, denotă în mod evident, că în cazul dat lipsesc consecințele prejudiciabile. În calitate de semn al laturii obiective a componenței de infracțiune, instanță de judecată urma în mod obligatoriu să constate prejudiciul cauzat pentru a fi posibilă calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 238 alin. (2) Cod penal, adică urma să fie prezentate probe din care să rezulte cauzarea daunelor în proporții deosebit de mari instituției financiare.

Având la bază circumstanțele expuse, apelantul a opinat că este inadmisibilă punerea la baza condamnării inculpatului, cauzarea instituției bancare a unui prejudiciu în valoare de 1 060 000.00 lei, în condițiile în care o parte din creditul menționat a fost rambursat, iar pentru acoperirea integrală a creditului BC „Mobias-Groupe Societe Generale” SA i s-a transmis în posesie apartamentul nr. 60, cu numărul cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, valoarea căruia constituie echivalentul a 1 171 800.00 lei.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022, apelul avocatului Talpalaru Evghenii în numele inculpatului Ursu Andrei și apelul avocatului Radu Dumneanu în numele inculpatului Ursu Andrei au fost admise, casată parțial, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, sentința Judecătorei Chișinău, sediul

Buiucani din 24.11.2020 și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Ursu Andrei recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod penal a-i aplica o pedeapsă cu amendă în mărime de 3 350 (trei mii trei sute cincizeci) unități convenționale echivalentul a 167 500 (o sută șaiszeci și șapte mii cinci sute) lei.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a reținut în partea descriptivă a deciziei adoptate că instanța de fond a constatat următoarea faptă: *Ursu Andrei Andrei **este învinuit** de faptul că, la data de 15 noiembrie 2016, s-a prezentat la Filiala BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. nr. 51 „Creangă” și a semnat două cereri de acordare a creditului bancar în sumă de 1 060 000 lei și respectiv, 80 000 lei, iar în calitate de garanție reală pentru rambursarea creditelor a fost propus bunul imobil, apartamentul cu nr. cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, ap. 60.*

În circumstanțele abordate, în vederea declarării valorii bunului ipotecat și proporționalității garanției în raport cu mărimea creditului solicitat, la cererea lui Ursu Andrei, apartamentul respectiv a fost evaluat în prealabil de evaluatorul licențiat Stratan Vitalie, iar în Raportul de evaluare au fost introduse datele vădit denaturate, care nu corespund circumstanțelor de fapt reale la capitolul stării tehnice, aspectului, interior precum și a valorii de piață a obiectului imobil cu nr. cadastral XXXXX.

Astfel, la comanda lui Ursu Andrei, bunul imobil menționat a fost evaluat de către SRL „Imobil Teh Consult”, IDNO XXXXX, reprezentat de expertul evaluator Stratan Vitalie, conform raportului de evaluare din 27 octombrie 2016, la o valoare de piață de 1 562 300 lei.

Ulterior, la 12 decembrie 2016, în rezultatul examinării tuturor actelor, inclusiv a raportului de evaluare din 27.10.2016, BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. a acordat lui Ursu Andrei un credit în sumă de 1 060 000 lei conform contractului de credit nr. 201611G5100/20/1, asigurarea executării obligațiilor rezultate din contractul de credit fiind grevată cu ipoteca bunului imobil supra-indicat. Reieșind din faptul că Ursu Andrei nu și-a onorat obligațiile contractuale, bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX, a fost transmis în posesia băncii conform procesului-verbal nr. 141-390/2018 din 16 februarie 2018, în urma căruia s-a constatat faptul că starea bunului imobil este cu totul diferită de cea descrisă în raportul de evaluare din 27.10.2016.

La data 18 aprilie 2018, SRL „Imobil Teh Consult” a evaluat repetat acest bun imobil, fiindu-i stabilită valoarea de piață de 1 171 800 lei, fiind constatat faptul că, pozele efectuate la fața locului demonstrează în mod evident că în apartament nu a fost efectuată niciodată reparație, iar pozele anexate la raportul de evaluare din 27.10.2016, nu corespund realității. Astfel, cunoscând cu bună știință că bunul indicat în raportul de evaluare din 27 octombrie 2016 nu corespunde caracteristicilor invocate și prețului stabilit, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, tăinuind faptul că de facto au fost prezentate fotografiile altui apartament, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, ap. 61, iar valoarea acestuia reală este cu mult mai redusă decât suma indicată în raportul de evaluare, Ursu Andrei, a pus la dispoziția BC „Mobiasbanca - Groupe Societe Generale” SA raportul menționat care conține informații false, determinând prin înșelăciune factorii de decizie ai

instituției bancare să încheie contractul de ipotecă în vederea garantării rambursării creditului și prin urmare, să încheie cu acesta contractul de credit vizat, fiindu-i cauzat instituției financiare un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă 1 060 000 lei.

3.2. Pentru a motiva soluția pronunțată, instanța de apel, examinând sentința atacată prin prisma motivelor de apel formulate, audiind părțile, cercetând materialele cauzei penale, a considerat necesar de a admite apelurile declarate și de a casa parțial sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 24.11.2020, privindu-l pe Ursu Andrei, în partea individualizării pedepsei și de a pronunța o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, reieșind din următoarele considerațiuni.

Analizând în ansamblu probele cauzei penale, prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, instanța de apel a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului Ursu Andrei a indicilor infracțiunii prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod penal, și anume prezentarea cu bună știință a informației false în scopul obținerii unui credit, dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în proporții deosebit de mari.

În acest sens, instanța de apel a notat că instanța de fond a argumentat deplin poziția adoptată, atât din punct de vedere a cercetării în ansamblu a circumstanțelor cauzei, cât și din punct de vedere a prevederilor legale.

Însă, sentința primei instanțe a fost contestată de către avocații inculpatul Ursu Andrei în partea încadrării acțiunilor ultimului în baza art. 238 alin. (2) Cod penal, invocând că nu sunt de acord cu această încadrare juridică și că acțiunile inculpatului Ursu Andrei urmează a fi reîncadrate în prevederile art. 238 alin. (1) Cod penal, iar în lipsa unui prejudiciu instanța să verifice posibilitatea reîncadrării acțiunilor respective în baza componentei de infracțiune care prevede falsificarea documentelor oficiale, invocând în acest sens că, este inadmisibilă punerea la baza condamnării lui Ursu Andrei cauzarea instituției bancare a prejudiciului în valoare de 1 060 000.00 lei, în condițiile în care o parte din creditul menționat a fost rambursat, iar pentru acoperirea integrală a creditului, societății pe acțiuni BC „Mobias-Groupe Societe Generale” i s-a transmis în posesie apartamentul nr. 60, cu numărul cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, valoarea căruia constituie echivalentul a 1 171 800.00 lei.

Alegațiile formulate de către apelanți au fost respinse de către instanța de apel, or, urmare a analizei probatoriului administrat și cercetat în instanța de fond, cât și în instanța de apel, s-a ajuns la concluzia că, fapta inculpatului Ursu Andrei de prezentarea cu bună știință a informațiilor false în scopul obținerii unui credit, cu cauzarea părții vătămate de daune în proporții considerabile, se încadrează în latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 238 alin. (2) Cod penal, dar nu în prevederile art. 238 alin. (1) sau 332 Cod penal, după cum se solicită în cererea de apel.

În concret, s-a subliniat că prezentarea cu bună știință a informațiilor false în scopul obținerii unui credit, cu cauzarea părții vătămate de daune în proporții considerabile, constă în prezentarea intenționată instituției bancare de la care se solicită creditul a informațiilor false, necorespunzătoare situației reale, în scopul determinării factorului de decizie de a adopta hotărârea de acordare a creditului sau de majorare a proporției lui, sau obținere a unor condiții avantajoase cu privire la folosirea sau rambursarea creditului. La caz, fapta inculpatului s-a

materializat prin aceea că, Ursu Andrei a prezentat cu bună știință la BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A., informații false în scopul obținerii unui credit în sumă de 1 060 000 lei, prin ce i-a cauza părții vătămate prejudicii considerabile, pe când falsul în acte publice, presupune înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale, ceea ce la caz nu se atestă. Mai mult, partea apărării doar a menționat că, acțiunile inculpatului Ursu Andrei ar putea fi încadrate în falsificarea documentelor oficiale, însă nu a adus nici un argument în acest sens, ceea ce nu constituie temei de a admite astfel de argumente sau de a desființa sentința instanței de fond pe aceste motive.

Cu referire la prejudiciul cauzat părții vătămate și contestat de către partea apărării, instanța de apel a stabilit că prin acțiunile sale, inculpatul Ursu Andrei a cauzat instituției bancare prejudiciu egal cu valoarea sumei creditate, dar nu cu suma care a rămas nerambursată în cumul cu valoarea apartamentului ipotecat nr. 60 cu nr. cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, valoarea căruia constituie echivalentul a 1 171 800.00 lei, aceasta deoarece obiectul infracțiunii prevăzute de art. 238 alin. (2) Cod penal constituie prezentarea cu bună știință a unor informații false, pentru a obține anumite foloase, astfel, mărimea prejudiciului cauzat prin aceste acțiuni urmează a fi considerat cel care a fost la etapa inițială, adică suma creditată în mărime de 1 060 000 lei.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că acțiunile infracționale ale inculpatului Ursu Andrei s-au manifestat prin prezentarea cererii din 15 noiembrie 2016 cu anexarea Raportului de evaluare a bunului imobil, și anume apartamentul nr. 60, amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3 la valoarea de 1 562 300 lei, însă de fapt fiind prezentat spre evaluare apartamentul cu nr. 61, care avea aceeași suprafață precum apartamentul nr. 60, amplasat pe aceeași adresă mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, dar cu o reparație modernă, în scopul de a se acordat o valoare de piață cu mult mai ridicată decât cea a apartamentului nr. 60, care ulterior a fost evaluat la prețul de 1 171 800 lei. Drept urmare a evaluării unui alt apartament (cu o valoare de piață mai ridicată) decât cel care urma a fi ipotecat de către instituția bancară, inculpatul a beneficiat de un credit în mărime de 1 060 000 lei, prin ce a cauzat instituției bancare un prejudiciu considerabil.

Așadar, instanța a conchis că încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Ursu Andrei în baza art. 238 alin. (2) Cod penal a fost făcută prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv: declarațiile reprezentantului părții vătămate Miron Mihail, ale martorilor Stratan Vitalie și Cucereavîi Maria; cererea de acordare a creditului bancar de la BC „Mobiasbanca” depusă la data de 15 noiembrie 2016, semnată de către Ursu Andrei a.n. XXXXX; Raportul de evaluare din data de 27 octombrie 2016, a obiectului și anume a apartamentului nr. 60, cu trei odăi cu o suprafață de 105,7 m² amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, cu eliberarea certificatului rezultatelor evaluării, prin care apartamentul sus-menționat a fost evaluat la o sumă de 1 562 300 (un milion cinci sute șazeci și două mii trei sute) lei, certificatul fiind semnat de către evaluatorul Stratan Vitalie cu anexe a imaginilor foto a unei încăperi; Raportul de evaluare din data de 18 aprilie 2018 a obiectului și anume a apartamentului nr. 60, cu trei odăi cu o suprafață de 105,7 m² amplasat pe adresa mun. Chișinău, str. Melestiu 16/3, cu eliberarea certificatului rezultatelor evaluării, prin care

apartamentul sus menționat a fost evaluat la o sumă de 1 171 800 (un milion o sută șaptezeci și unu mii trei sute) lei, certificatul fiind semnat de către evaluatorul Stratan Vitalie cu anexe a imaginilor foto a unei încăperi, Contractul de vânzare-cumpărare cu nr. 28049 din data de 12 decembrie 2016 autentificat la notarul public Oleg Gladîș, încheiat între vânzătorii coproprietari Gandraman Victor și Gandraman Rodica către cumpărătorul Ursu Andrei XXXXX a.n. XXXXX; Contractul de credit nr. 201611G5100/20/1 din data de 12.12.2016 cu anexe – toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, iar careva motive de a interveni în sentință în această parte nu au fost determinate, instanța de apel fiind solidară cu concluziile instanței de fond în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului Ursu Andrei, pe care le-a însușit pe deplin.

La fel, instanța de apel a respins argumentele expuse în apelul declarat de avocatul Evghenii Talpalaru în numele inculpatului Ursu Andrei precum că, martorul Gandraman Rodica, administratorul blocului a confirmat că în momentul efectuării evaluării, inculpatul Ursu Andrei nu s-a aflat în incinta apartamentului, Stratan Vitalie fiind însoțit de o persoană străină, întrucât aceste circumstanțe nu au fost confirmate prin alte probe anexate la dosar, ba din contra, atât martorul Stratan Vitalie, cât și martorul Cucereavîi Maria au declarat că „...era toamnă, s-a deplasat cu colega sa Maria Cucereavîi, care era angajată în calitate de asistent angajator. La fața locului era doar Andrei Ursu, pe strada Melestiu, dar nu-și amintește numărul. Întrebând cine va acorda accesul la bunul imobil, a spus că nu are chei și că cheile sunt la soțul lui Gandraman. Între timp au așteptat în jur de 10 minute. În acest timp din discuții Andrei Ursu a spus că act de identitate nu are dar îl va expedia prin email. S-au apropiat proprietarii, la solicitarea sa de a prezenta actele, soția lui Gandraman, a spus să meargă mai întâi să facă poze și după finisare, jos în cabinet, le va prezenta actele. Așa și au făcut, au mers toți patru sus la imobil...”, „Au urcat sus la ultimul etaj, împreună cu Stratan Vitalie, Ursu Andrei și proprietara, mai era și un domn, dar nu-și amintește dacă s-a urcat sau nu și domnul acela...”.

Totodată, instanța a respins și criticile inculpatului Ursu Andrei care a menționat că este eroarea proprietarului că a deschis spre evaluare alt apartament, dar nu apartamentul nr. 60, ca ulterior deja să afirme că evaluatorii au dat declarații false și că el nu a fost prezent la momentul când au intrat în apartament, or, potrivit raportului de evaluare, la compartimentul: Condiții speciale, presupuneri și delimitări de bază, la pct. 2. se arată că „Evaluatorul nu poartă răspundere pentru descrierea juridică a dreptului de proprietate a proprietății supuse evaluării sau pentru problemele legate de cercetare a dreptului de proprietate, inclusiv a servitutilor” (f.d. 7, verso, vol. II). Astfel, nu ține de obligațiile evaluatorului de a verifica dreptul de proprietate asupra bunului evaluat sau de verificarea datelor prezentate spre a fi evaluate, ceea ce denotă că inculpatul Ursu Andrei a fost acela care a întreprins toate acțiunile de a fi evaluat anume apartamentul nr. 61, în loc de apartamentul nr. 60 cu scopul de a obține un credit cât mai mare de la bancă.

Au fost apreciate critic inclusiv și declarațiile inculpatului prin care ultimul a invocat că, la momentul primirii raportului de evaluare a apartamentului nu s-a uitat la fotografiile anexate în acest raport pentru a putea concluziona că de fapt a fost evaluat alt apartament, întrucât fără a face cunoștință cu raportul de evaluarea acesta nu ar fi avut posibilitatea să afle prețul de

piață la care a fost evaluat acest apartament, ca ulterior să aprecieze suma care ar fi putut să o solicite cu titlu de credit de la instituția bancară.

În continuare, instanța de apel s-a referit la argumentul prin care instanța de judecată nu a dat apreciere declarațiilor inculpatului și remarcilor procurorului, care a solicitat a se ține cont de faptul că inculpatul Ursu Andrei anterior nu a fost tras la răspundere penală, solicitând de a-i stabili inculpatului o pedeapsă sub forma de amendă în mărime de 3 350 unități convenționale.

Critica vizată, instanța de apel a considerat-o ca fiind incidentă speței în cauză, existând motive temeinice de implicare a instanței de apel, din oficiu, în sensul casării hotărârii contestate, în partea stabilirii pedepsei cu închisoare, cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă.

În acest sens, instanța a reținut că inculpatul Ursu Andrei este la prima abatere a legii penale, se caracterizează pozitiv, infracțiunea comisă face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar procurorul în instanța de fond a solicitat ca Ursu Andrei să fie recunoscut culpabil în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 3 350 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Pornind de la prescripțiile art. 62 alin. (1) Cod penal și ținând cont de poziționarea și consecutivitatea categoriilor de pedepse: *amendă*, privare de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport sau anularea acestui drept, retragere a gradului militar sau special, a unui titlu special, a gradului de calificare (clasificare) și a distincțiilor de stat, munca neremunerată în folosul comunității, *închisoare*, detențiune pe viață, concluzionăm că această poziționare și consecutivitate are la baza sa severitatea pedepsei: de la cea mai blândă pedeapsă – amenda, până la cea mai severă – detențiunea pe viață. Prin urmare, instanța de fond i-a stabilit inculpatului Ursu Andrei o pedeapsă prea aspră în raport cu fapta comisă și personalitatea inculpatului, care este la prima abatere a legii penale, iar procurorul în prima instanță, a solicitat ca inculpatului să-i fie stabilită anume pedeapsa sub formă de amendă.

Pe cale de consecință, instanța de apel a ajuns la concluzia că inculpatului urmează a-i fi stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 3 350 (trei mii trei sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 167 500 (o sută șaiszeci și șapte mii cinci sute) lei, care va răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului prevăzut la art. 61 alin. (2) Cod penal de restabilire a echității sociale, corectare a inculpatului, precum și de prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestuia, cât și a altor persoane.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs de către avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului Ursu Andrei, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor pronunțate pe caz, cu dispunerea achitării inculpatului, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

În argumentarea recursului declarat, se susține că componența de infracțiune, prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod penal este una materială, iar pentru încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în corespundere cu norma de incriminare este absolut necesar survenirea consecințelor sub formă de prejudiciu în proporții deosebit de mari. Prima instanță a stabilit că instituției bancare i s-ar fi cauzat un prejudiciu în valoare de 1 060 000.00 lei.

Însă, recurentul consideră că argumentele reținute de instanța de fond și cea de apel, cu privire la existența unui prejudiciu în valoare de 1 060 000.00 lei sunt arbitrare și contrare prevederilor art. 3 alin. (2) Cod penal, ceea ce constituie nu altceva decât o interpretarea extensivă și defavorabilă a legii penale.

Raportat la cauza dedusă judecătii, este evident că prin prezentarea conștientă a raportului de evaluare a unui alt apartament decât cel deținut, după cum rezultă din învinuire, Ursu Andrei a urmărit scopul de a primi (latura subiectivă) și a primit (latura obiectivă, inclusiv consecința faptelor sale) o majorare a plafonului sumei creditului ce urma să i se acorde potrivit reglementărilor de ordine interioară a instituției financiare, care reglementează ordinea acordării creditelor.

În așa mod, prejudiciul, adică bunurile dobândite ilegal prin săvârșirea infracțiunii (păstrând terminologia utilizată în art.106 Cod penal), reprezintă partea necuvenită din credit, care constituie diferența dintre creditul, exprimat inclusiv prin suma majorată obținută și partea creditului, care i s-ar fi cuvenit în realitate făptuitorului.

Rezumând cele expuse, consideră recurentul că punerea sub învinuire a inculpatului și ulterior, condamnarea acestuia, s-a dispus prin existența unui presupus prejudiciu cauzat de acesta instituției bancare.

În cele din urmă, se afirmă că potrivit prescripțiilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului, datorită neefectuării acțiunilor de urmărire penală, îndreptate la stabilirea valorii reale a prejudiciului cauzat instituției financiare, deoarece inculpatului eronat i s-a imputat nu partea din credit care a primit-o neîntemeiat, ci întreaga valoare a creditului în mărime de 1 060 000.00 lei, în condițiile în care, pentru obținerea acestuia a pus în gaj apartamentul cu nr. 60 cu nr. cadastral XXXXX, situat pe adresa mun. Chișinău, str. Meleștiu 16/1, valoarea căruia constituie 1 171 800.0 lei.

4.1. Pe marginea recursului declarat a depus referință procurorul, care a solicitat inadmisibilitatea acestuia, pe motiv că instanța de apel a pronunțat o decizie legală, întemeiată și motivată.

5. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, completul de judecată concluzionează că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează, parțial sau integral, hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs, menționează faptul că, în conformitate cu art. 3 Cod de procedură penală, *(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.*

Concomitent, Legea nr. 246 din 31.07.2023 pentru modificarea unor acte normative (*modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție*) a intrat în vigoare la data de 01.09.2023.

Potrivit conținutului art. XI alin. (3) al Legii nr. 246, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Astfel, recursul declarat în prezenta cauză penală, urmează a fi examinat în baza temeiurilor anterioare, întrucât acesta a fost declarat până la data de 01.09.2023.

Instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

În acord cu prescripțiile art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel se referă la următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, și dacă toate aceste probe în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel la judecarea cauzei, acestea se referă la următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Totodată, art. 417 alin. (1) Cod de procedură penală determină exhaustiv elementele pe care trebuie să le conțină decizia pronunțată de către o instanță de apel.

Statuând asupra normelor de drept menționate *supra*, completul de judecată notează că instanța de apel, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 417 Cod de procedură penală urma să indice fapta constatată de primă instanță, însă, reieșind din textul deciziei pronunțate la 24 mai 2022, se atestă că instanța ierarhic inferioară a indicat nu fapta constatată de către primă instanță în sentința pronunțată, ci fapta înaintată inculpatului prin actul de învinuire, reținând că Ursu Andrei „este învinuit de faptul că, la data de 15 noiembrie 2016 ...” (f.d. 115, vol. III).

În același timp, deși prima instanță a conchis asupra existenței faptei reținute prin rechizitoriu în sarcina inculpatului Ursu Andrei, aceasta a suplinat din oficiu învinuirea înaintată celui din urmă prin următoarele: „...Astfel, instanța a constatat că pentru a-i fi acordat lui Ursu Andrei Andrei creditul solicitat, acesta urma să întrunească și una din condițiile obligatorii și anume, evaluarea bunului imobil, și prezentarea acestui raport de evaluare angajatului băncii pentru a-i fi examinată cererea de oferire a creditului solicitat...Astfel, evaluatorul ajungând la adresa indicată de beneficiar a fost condus în apartamentul nr. 61, altul decât cea care de facto urma a fi evaluat și procurat, prin gajarea către bancă în urma oferirii creditului... BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. a solicitat de a fi evaluat bunul gajat de către Ursu Andrei Andrei cu nr. cadastral XXXXX, de pe adresa mun. Chișinău, sect. Centru, str. Melestui 16/3, ap. 60. În urma deplasării aceluiași evaluator pe adresa indicată s-a deplasat evaluatorul care a fost condus în apartamentul care de facto urma a fi condus și la prima evaluare, SRL „Imobil Teh Consult” a evaluat la data de 18 aprilie 2018, acest bun imobil, cu nr. cadastral XXXXX de pe adresa mun. Chișinău, sect. Centru, str. Melestui 16/3, ap. 60, bun care coincidea atât adresa de facto, cât și adresa

juridică și a stabilit valoarea de piață de 1 171 800 lei, fiind constatat și faptul că, pozele efectuate la prima evaluare din 27 octombrie 2016, de la fața locului sunt diferite cu cele anexate la raportul de evaluare din data de 18 aprilie 2018, la cererea beneficiarului BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” S.A. și totodată fiind constatat că a fost evaluat apartamentul cu nr. 61 de pe aceeași adresă și apartamentul nr. 60, fapt ce demonstrează în mod evident că la efectuarea evaluării din data de 27 octombrie 2016 evaluatorul a fost condus în apartamentul nr. 61 din imediata vecinătate care era asemănător cu apartamentul nr. 60, și care de facto urma a fi evaluat, deoarece apartamentul nr. 61 din vecinătate dispunea de reparație modernă, parțial finisată.” (f.d. 47-48, vol. III).

Din cele consemnate mai sus, se observă că în raport cu fapta reținută prin actul de sesizare a instanței de judecată, instanța de fond a atribuit în acțiunile inculpatului fapte diferite celor incriminate prin actul de învinuire. Dincolo de cele stabilite, se impune a concretiza că, în cazul în care instanța a considerat necesar a oferi careva explicație pe marginea unor acțiuni, acestea urmau a primi o apreciere după constatarea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, întrucât în cazul dat, suntem în prezența depășirii limitei învinuirii, ceea ce inevitabil duce și la încălcarea prevederilor art. 325 Cod de procedură penală.

Așadar, învinuirea se consideră mai gravă în cazul când se majorează volumul învinuirii, chiar dacă prin aceasta nu se modifică estimația juridică a celor săvârșite, o astfel de modificare a învinuirii este posibilă numai când aceasta nu se deosebește în mare măsură de circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare.

În acest aspect, completul de judecată consideră că abordarea instanței de fond este una incorectă și contrară prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, deoarece partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatului și motivele care au stat la baza modificării învinuirii, în cazul în care o asemenea modificare a fost solicitată de către acuzatorul de stat, ceea ce nu a avut loc în speța dată.

Eroarea sesizată a fost menținută de către instanța de apel, care prin decizia pronunțată a intervenit doar în partea stabilirii pedepsei, pronunțând o hotărâre nouă în acest sens.

De asemenea, instanța de recurs remarcă faptul că în decizia pronunțată, făcându-se referire la prevederile art. 16 Cod penal, instanța ierarhic inferioară a stabilit că infracțiunea prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod penal se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave (f.d. 133, 134, vol. III). Însă, concluzia dată este una greșită, deoarece sancțiunea normei de incriminare stabilește o pedeapsă alternativă sub formă de închisoare pe un termen de la 3 la 8 ani, iar în deplin acord cu prescripțiile alin. (4) art. 16 Cod penal, infracțiuni grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 12 ani inclusiv, în timp ce pedeapsa maximă stabilită pentru infracțiuni mai puțin grave constituie 5 ani închisoare inclusiv.

Având în vedere erorile semnalate în prezenta decizie, completul de judecată ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, întrucât erorile vizate nu pot fi remediate de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*modificat prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023*), completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul declarat de către avocatul Dumneanu Radu în numele inculpatului Ursu Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 mai 2022, în cauza penală în privința lui **Ursu Andrei XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Țurcan Anatolie

Mânăscurtă Igor

Donos Aliona